УДК 378.147:004.9:005.8

Олександр Борщ, старший викладач,
Олексій Макаров, старший викладач
Національний університет «Одеська політехніка», м. Одеса

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗА АКТИВНОСТЯМИ В КУРСОВОМУ НАВЧАННІ ТА ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. Розкрито прикладні аспекти вдосконалення навичок проєктної діяльності та цифрової комунікації серед здобувачів вищої освіти. Надані аспекти впровадження сучасних інформаційних інструментів, гнучких методологій (Agile, Scrum, Kanban) та технологій Open source (GNU/Linux) в освітній процес. Обґрунтовано важливість постійної участі студентських команд і викладачів у професійних технологічних спільнотах, міжнародних конкурсах та хакатонах як ефективного засобу підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців на ринку праці.

Ключові слова: цифрова комунікація, проєктна діяльність, здобувачі вищої освіти, гнучкі методології управління, Agile, цифрова трансформація, Open source.

Стійким трендом сучасної ефективної підготовки здобувачів вищої освіти є обов'язкове забезпечення високого рівня володіння інформаційними технологіями, цифровими інструментами професійної діяльності та командної проєктної комунікації [1, с. 293]. Загальна цифрова трансформація та автоматизація операцій висуває високі вимоги до рівня відповідних компетенцій фахівців в інформаційній діяльності, бібліотечній та архівній справі. На кафедрі інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Інституту гуманітарних наук Національного університету «Одеська політехніка» спільно з лабораторією обчислювальної техніки та мережевих технологій iXTF Labs було розроблено стратегію сталого цифрового вдосконалення навичок здобувачів як під час виконання прямих професійних обов'язків, так і у разі командної комунікації у проєктній діяльності.

Однією з умов сталого зростання компетенцій здобувачів вищої освіти у впровадженої стратегії є постійна активна участь науково-педагогічного складу кафедри та технічного персоналу лабораторії у професійних спільнотах найпередовіших у напрямах цифрової трансформації та впровадження штучного інтелекту компаній: Microsoft, Google, Oracle, Canonical, NASA та багатьох інших. Всі передові інновації, технології та інструменти таких світових гігантів проходять адаптацію у спільнотах професійних дослідників і користувачів, а після ретельної селекції та перевірки нашим колективом впроваджуються у програми навчання та у стратегії виконання науково-практичних і комерційних проєктів кафедральних команд.

Ще одним важливим складником успішної стратегії зростання компетенцій здобувачів є методика постійної командної кафедральної активності. Причому команди формуються постійно, швидко та під кожну активність – різні. Але основне правило такого руху – це обов'язкове дотримання культури гнучкої адаптивної комунікативної командної роботи.

З перших днів освітнього процесу здобувачі знайомляться з маніфестами, стратегіями та правилами таких методологій, як Agile [2], Scrum [3], Kanban [4], та ретельно опрацьовують професійне застосування відповідних інструментів у практичній діяльності як у межах навчального процесу, так і у зовнішніх конкурсах, змаганнях, хакатонах та науково-впроваджувальних проєктах. Це дає змогу швидко сформувати навички ефективної командної комунікації під час виконання різних проєктів і кафедральних робіт. Переваги відкритої командної та візуально опрацьованої стратегії швидко приносять свої плоди у вигляді перемог на міжнародних конкурсах, нових замовлень на науково-дослідні та комерційні роботи, нових інвестицій і конкурентних переваг у CV (Curriculum Vitae) здобувачів та викладачів.

Відмінною перевагою в освоєнні нових інструментів цифрової трансформації та автоматизації у професійній діяльності є відданість багатьох технологічних компаній політиці визначення окремих умов ліцензування своїх продуктів для академічної сфери. Виграшна стратегія відкриття цифрових інструментів і сервісів для вивчення здобувачами та викладачами несе можливість ознайомлення і застосування в навчальних цілях, а також в активних змаганнях найсучасніших технічних засобів, а компанії – власники продуктів отримують найактивніших тестерів якості та майбутніх лояльних користувачів.

Варто зазначити постійну участь студентів, активу кафедри та технічних фахівців лабораторії у міжнародному русі Open source. Розбір цифрових продуктів у курсах лекцій та проєктній діяльності не обмежується лише вибором кращих комерційних рішень, обов'язково опрацьовуються альтернативні рішення, здебільшого з технологічного стека GNU/Linux. Це дає здобувачам ширшу картину вибору та застосування цифрових інструментів у професійній і науково-технічній діяльності та, як наслідок, вищу конкурентну позицію на ринку праці.

Особливе місце у професійній практиці здобувачів вищої освіти посідають всеукраїнські та міжнародні конкурси, хакатони і змагання. Постійна участь кафедральних команд у таких заходах, окрім яскравих позитивних емоцій та командної згуртованості, дає важливий досвід спілкування з командами різних культур, поглядів, навичок застосування інструментів і рівнів підготовки. Цей досвід дає змогу всім учасникам – і здобувачам, і професорсько-викладацькому складу, і технічному персоналу – зрозуміти свій рівень професійних компетенцій на висо-

кому міжнародному рівні, визначити траєкторії подальшого професійного зростання та одразу впроваджувати нові навички й інструменти у повсякденну роботу.

Усі перелічені активності у напрямі актуалізації навчального процесу та науково-впроваджувальної діяльності є результатом постійної системної роботи всіх учасників освітнього процесу кафедри інформаційної діяльності та медіакомунікацій Інституту гуманітарних наук Національного університету «Одеська політехніка» та міжинститутської лабораторії обчислювальної техніки та мережевих технологій iXTF Labs. Попереду безліч нових інновацій, проєктів та творчих впроваджень.

Список використаних джерел

1. Захаревич М., Жмуд О. Цифрові платформи для проєктної діяльності у вищій освіті: шлях до формування компетентностей XXI століття. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2025. № 2(142). С. 292–304.

2. Manifesto for Agile Software Development / K. Beck, M. Beedle, A. van Bennekum et al. URL: https://agilemanifesto.org/ (дата звернення: 25.05.2026).

3. Schwaber K., Sutherland J. The Scrum Guide. URL: https://scrumguides.org/scrum-guide.html (дата звернення: 25.05.2026).

4. Vacanti D., Coleman J. The Kanban Guide. URL: https://kanbanguides.org/english/ (дата звернення: 25.05.2026).

УДК 002.6:004.056:005.334:336.71

Ірина Тюрменко, д-р іст. наук, професор,
Сергій Горєв, здобувач ОС «Магістр»
Національний університет «Київський авіаційний інститут», м. Київ

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ

Анотація. Досліджено особливості управління ризиками інформаційної безпеки в банківських установах в умовах цифровізації фінансового сектору. Розглянуто основні кіберзагрози, що впливають на діяльність банків, зокрема несанкціонований доступ до інформаційних систем, фішингові атаки, DDoS-атаки та ризики, пов'язані з людським фактором. Проаналізовано основні етапи процесу управління ризиками інформаційної безпеки, а також технічні та організаційні заходи щодо їх мінімізації. Окрему увагу приділено діяльності Національного банку України у сфері кіберзахисту, роботі команди реагування на кіберінциденти CSIRT-NBU та інформаційно-просвітницьким проєктам #КіберКіт і #КіберПес.

Ключові слова: банківські установи, управління ризиками, кіберзагрози, інформаційна безпека, кібербезпека, захист інформації.